

Vergaderjaar 2022–2023

28 676

NAVO

Nr. 425

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 december 2022

Tijdens de NAVO-Top in Brussel in juli 2018 (Kamerstuk 28 676, nr. 302) spraken bondgenoten af om jaarlijks inzichtelijk te maken hoe ze tot aan 2024 hun defensie-uitgaven richting de NAVO-norm van 2% van het bruto binnenlands product (bbp) laten groeien. Uw Kamer ontvangt hierbij de jaarlijkse actualisering van de voorziene Nederlandse defensie-uitgaven voor 2023, zoals die is aangeboden aan de NAVO. U wordt hierbij ook geïnformeerd over de Nederlandse militaire bijdrage aan de bescherming van het NAVO-luchtruim in de vorm van de inzet van F-35 gevechtsvliegtuigen vanuit Polen.

Actualisering defensie-uitgaven

In het licht van de verslechterde veiligheidssituatie in Europa heeft het kabinet in de Voorjaarsnota 2022 besloten om de defensie-uitgaven te verhogen om in 2024 en 2025 te voldoen aan de 2%-norm die bondgenoten in de NAVO hebben afgesproken (Kamerstuk 36 120, nr. 1 van 20 mei 2022). In de «Defensienota 2022 – sterker Nederland, veiliger Europa» (Kamerstuk 36 124, nr. 1 van 1 juni 2022) is vervolgens richting gegeven aan de investeringen in de krijgsmacht. Met deze investeringen bouwt Defensie aan een toekomstgerichte krijgsmacht met een hogere operationele gereedheid.

Door de extra middelen uit het coalitieakkoord (Bijlage bij Kamerstuk 35 788, nr. 77) en de aanvullende middelen uit de Voorjaarsnota 2022 groeit de defensiebegroting structureel met € 5 miljard. In 2023 stijgt de totale defensiebegroting naar ruim € 15 miljard. Uitgedrukt in een percentage bedragen de defensie-uitgaven naar verwachting 1,66% van het bbp in 2023.

Nederlandse inzet voor NAVO missies en operaties

Ook in 2023 draagt Nederland bij aan verschillende NAVO missies en operaties. Het mandaat voor de bijdrage aan de NAVO vooruitgeschoven

aanwezigheid in Litouwen is verlengd tot eind 2024 (zie tevens: Kamerstuk 29 521, nr. 446 van 17 juni 2022). Daarnaast draagt Nederland tot 1 juli 2023 bij aan de versterking van de NAVO oostflank met de inzet in een *battlegroup* in Roemenië. De militaire inzet bestaat uit een compagnie van de 11 Luchtmobiele Brigade. Een team van Nederlandse militairen bemenst tot eind 2023 de Duitse Patriotsystemen in Slowakije als onderdeel van de *Air and Missile Defence Task Force* (AMDTF).¹

Nederland blijft ook met maximaal 20 militaire en civiele adviseurs bijdragen aan de *NATO Mission in Iraq* (NMI). Nederland levert in 2023 de hoogste civiele vertegenwoordiger van de missie, de *Senior Civilian*. Het kabinet onderzoekt de wenselijkheid en mogelijkheid van een additionele militaire bijdrage aan NMI met een *force protection*-compagnie (Kamerstuk 29 521, nr. 447). Over de uitkomst van dit onderzoek informeert het kabinet uw Kamer uiterlijk voor het zomerreces van 2023. Ook onderzoekt het kabinet de wenselijkheid en mogelijkheid een bijdrage aan NMI met een *Force Commander*, inclusief staf en *enabling* capaciteiten, zoals bijvoorbeeld transporthelikopters, niet eerder dan medio 2024. Hierover hebben de Minister van Buitenlandse Zaken en ik uw Kamer onlangs geïnformeerd via een Kennisgevingsbrief (Brief van 13 december 2022).

Nederland stelt bovendien eenheden gereed voor de NAVO Reactiemacht (NRF) en het NAVO *Readiness* Initiatief (NRI). Voor de NRF gaat het in 2023 om twee bataljons en gevechts- en logistieke ondersteuning (ongeveer 3.000 mensen). Daarnaast stelt Nederland in 2023 een fregat (voor het staande NAVO-vlootverband SNMG1), een onderzeeboot en een mijnenjager (voor het staande NAVO-vlootverband SNMCMG1) beschikbaar voor de snelle interventiecapaciteit van de NAVO. Voor de NRI stelt Nederland een *battlegroup* (ongeveer 1.200 mensen), acht F-35 gevechtsvliegtuigen, drones, een fregat en een mijnenjager beschikbaar. Nederland levert aanvullende militaire bijdragen aan missies van de EU, de VN en andere samenwerkingsverbanden.

Een nieuwe NDPP-cyclus

Op 15 en 16 februari 2023 nemen de NAVO Ministers van Defensie tijdens hun bijeenkomst (DMM) naar verwachting de nieuwe *Political Guidance* (PG) aan. Hiermee start de nieuwe cyclus van het NAVO Defensieplanningsproces (NDPP). De PG geeft binnen het NDPP, op basis van het nieuwe Strategisch Concept, politieke richting en definieert het bondgenootschappelijke ambitieniveau voor defensieplanning. Op basis van dit ambitieniveau wordt de capaciteitenbehoefte van de NAVO vastgesteld. Ik informeer uw Kamer voorafgaand aan de bijeenkomst over de Nederlandse inzet voor de PG. Mede in reactie op de motie van het lid Boswijk c.s. (Kamerstuk 36 200 X, nr. 37) heb ik onlangs gesproken met de SG NAVO over het NDPP en bepleit dat geïntegreerde strijdkrachten in Europa beter worden ingepast in de NAVO-systematiek van het NDPP. Ik informeer uw Kamer via het verslag van de bijeenkomst van Ministers van Defensie van de NAVO in februari 2023 nader over de volgende cyclus van het NDPP.

In 2024 loopt de *Defence Investment Pledge* (DIP) uit 2014 af. Bondgenoten spraken in Wales af om in tien jaar toe te groeien naar defensie-uitgaven van 2% van het bbp (Kamerstuk 28 676, nr. 210). Tijdens de NAVO-top in Vilnius op 11 en 12 juli 2023 bespreken de bondgenoten het vervolg op de DIP.

¹ Op dit moment bestaat de Nederlandse bijdrage uit vier militairen.

Militaire bijdrage bescherming NAVO luchtruim

Het kabinet heeft besloten om opnieuw een militaire bijdrage te leveren aan de bescherming van het NAVO-luchtruim. De bijdrage bestaat uit een combinatie van inzet (*Air Policing*) en afschrikking en training onder de vlag van versterking van de NAVO *posture*. Nederland stelt acht F-35 gevechtsvliegtuigen beschikbaar in de periode februari–maart 2023. De inzet vindt plaats vanaf de luchtmachtbasis Malbork, Polen. De Nederlandse inzet valt uiteen in twee delen:

1. *Air policing*: vier F-35's worden ingezet voor de doorlopende bewaking van het NAVO-luchtruim. Civiele en militaire vliegtuigen die zich niet houden aan de internationale afspraken of het NAVO-luchtruim zonder toestemming benaderen, worden middels inzet van de F-35's onderschept en begeleid (*Quick Reaction Alert*)²
2. Versterken NAVO *posture*: de vier overige F-35's doorlopen in Polen samen met internationale partners een oefenprogramma. Door de aanwezigheid en vliegbewegingen van de Nederlandse gevechtsvliegtuigen wordt de militaire presentie van de NAVO aan de oostflank gedurende de inzet versterkt (*vigilance-activiteiten*).

Naast de bescherming van het NAVO-luchtruim, draagt deze inzet bij aan het F-35 transitieprogramma en benodigde trainingsmogelijkheden. Zo geeft Defensie invulling aan de materiële en personele vereisten van het F-35 transitieprogramma. Er treden geen verdringingseffecten op als gevolg van de inzet.

Personele inzet

De Nederlandse inzet omvat circa 170 militairen van het Commando Luchtstrijdkrachten. Hierbij worden circa 130 personen ingezet voor *Air Policing* en circa 40 personen voor activiteiten in het kader van NAVO *vigilance*. In de praktijk zal het Nederlandse detachement voor beide taken worden ingezet. Een genietaakteam van circa 35 personen van het Commando Landstrijdkrachten zal in januari 2023 het kampement op de luchtmachtbasis helpen opbouwen.

Kabinetsstandpunt

Nederland draagt met de inzet in Polen op significante en relevante wijze bij aan het versterken van de collectieve verdediging van het NAVO-luchtruim aan de oostflank. Het kabinet acht het van groot belang hier een actieve bijdrage aan te leveren. De Nederlandse aanwezigheid maakt duidelijk dat een schending van het NAVO-verdragsgebied leidt tot de onmiddellijke betrokkenheid van het gehele bondgenootschap. De inzet vormt daarmee een belangrijk teken van eendracht, daadkracht en onderlinge solidariteit.

Financiering

De totale uitgaven van de Nederlandse inzet in Polen voor een periode van twee maanden worden geraamd op € 8 miljoen. De kosten voor *Air Policing* (€ 4 miljoen) worden gefinancierd uit het Budget Internationale

² Via de voorgestelde inzet vervult de Nederlandse krijgsmacht een specifieke behoefte van de NAVO voor *Air Policing*.

Veiligheid (BIV). De kosten voor de trainingsactiviteiten (*vigilance*) bedragen € 4 miljoen en komen ten laste van de reguliere Defensiebegroting.

De Minister van Defensie,
K.H. Ollongren